

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Sermones uenerabilis magistri Nicolai de blony
decretoru[m] doctoris. capellani episcopi Bosnomensis.
ualde deseruientes populo. sed et clero utcu[m]q[ue]
docto eos digne legenti. predicanti. aut ...**

Nicolaus <de Plove>

Argentine, 22. XI. 1494 - 1495

I Sermo. XCVIII

urn:nbn:de:hbz:466:1-31214

Dixi tertio q subditur excel-
 lentia apostolice dignitatis et auctorita-
 tis per quam eos christus dignificauit. cu
 dicitur. quia dedit eis vt apponerent tur-
 be. Dicit autem Horra super Mattheuz.
 Q per hoc significatur q dominus p apo-
 stolos volebat cibaria vite distribuere et
 etiam soluere mortuos. vt dicitur Johan-
 nis vndecimo. Soluere eum et sinite abi-
 re. Similiter adducere afinam ad se Mat-
 thei. xxi. Soluere et adducite mibi. Eoru
 em ministerio fit adductio ad fidem et re-
 solutio ad conciliationem. et distributio ad
 refecionem. Hieremie pmo. Ecce dedi ver-
 ba mea in ore tuo. Hec Horra. Huic con-
 cordat Beda in omelia dicens. Spiritu-
 alia dona scire dedit apostolis deus et per
 eorum ministerium voluit deus ecclie sue
 necessaria distribuere. Hec ille. Et quo patz
 q scripturarum intelligentia que est cibus
 anime a solis apostolorum successoribus
 est requirenda. Cuiusmodi est papa cum
 suis episcopis catholicis. qui sunt succes-
 sores apostolorum. Unde dicitur de sacra-
 yncione ca. quia verum. Alij vero simpli-
 ces sacerdotes sunt successores septuagin-
 ta duorum discipulorum. vt dicit Tho-
 mas secunda secunde. questioe. clxxxij. ar. vi.
 Magister in quarto sententiarum distinctioe
 xxij. Inter quos omnes papa est plenitu-
 do potestatis. vt dicitur de vsu pallij. Ad
 honorem. Quotiens ergo fidei questio ve-
 rilatur. quotiens dubia occurrunt et per-
 plera circa fidem credendorum. ad ipm est
 recurrendum. xxij. questioe pma. Quoties.
 Contra cuius auctoritate nec Hieronim?
 nec Augustin? nec aliquis doctorum sapie-
 tissimus suam sententiam defendit. Non
 igitur predicanda sunt. nec etiam a predica-
 toribus audienda quecuq; dogmata. sed
 solu ea que a catholicis doctoribus et san-
 ctis patribus. et presertim que ab ecclesia
 vniuersali predicantur et approbantur. vt
 dicit Augustinus ad Vincencium. Et ha-
 betur in capitulo Noli frater. ix. distinctioe
 Et in epistola ad Fortunatum ibidem in
 capitulo Neq. Et latius de hoc. xxij. que-
 stione prima. per totum. Ubi expresse Je-
 ronimus scribens Damaso pape. dicit se
 nolle aliquid sentire de fide summe verita-
 tis. quod foret determinationi sedis apo-

stolice aduersum. a quo petit emendari sa-
 qua ab eo qui fidem et sedem Petri tenet.
 Si igitur tantus vir quem Augustinus
 in epistola ad Cirillum Johanni baptiste
 Samuelli et Helie prophetis adequat scri-
 pra et dicta sua pape subiecit correctioni.
 qua temeritate. qua fatuitate viles hereti-
 ci Hus et rvidolph. bohemicie perfidie au-
 ctiores. dicunt non esse obediendum pape
 nec eius standum determinationi in his
 que spectant ad fidem. Unde patet q eo-
 rum sequaces multuz errant. Qui dumis-
 so fonte veritatis. scilicet sede Romane ec-
 clesie. querunt sibi cisternas et riuulos. id
 est. prauos doctores. vel potius seducto-
 res. cum quibus pariter damnabuntur.
 Dicit enim Hugo in libro de profectibus
 .iij. capitulo vltimo. Non est recipiendum
 quod ab ecclesiasticorum doctrina magi-
 stroz et approbatorum theologoz tradi-
 tione discordat. nec reuocandum in dubi-
 um quod ab eis vniuersaliter cum testimo-
 nijs sanctorum patrum fuerit rationabi-
 liter diffinitum. Quia veritate comperta
 qui coram se per superuacua subtilitate
 altius perferutando fodere nititur. pro-
 funda scripturarum quasi nouiter aliquod
 inde eruciant quod ab alijs non est inue-
 tum vanitatem diligens mendacium que-
 rit. Hec ille. Et Bernardus in libro de
 dispensatione et precepto dicit. Q melius
 est obedire deo q hominibus. et melius e
 magistris q discipulis. et ipsis magistris
 nostris melius q extraneis. Hec Bernar-
 dus. Notanter autem Hugo dicit vbi su-
 pra. Illud esse recipiendum a doctoribus
 quod fuerit ab eis vniuersaliter per om-
 nium consensum et approbationem rationa-
 biliter diffinitum. Non autem quod est par-
 ticulariter per vnam vniuersitatem vido-
 as. sed per totam ecclesiam Romanam ap-
 probatum. illud est tenendum. De ergo
 deus vt sic panem sancte doctrine de ma-
 nibus successorum apostolicor hic in vi-
 ta recipiamus. quatinus post hanc vitam
 in patria. a domino nostro ihu christo pa-
 ne eterne consolationis rescia mereamur
 Ad quod nos perducatur pater et filius et
 spiritus sanctus Amen.

Dñica octaua post trinitatis. I
Sermo. XXVIII

¶ Unica octava post trinitatis

¶ Attendite a falsis

A prophetis qui veniunt ad vos in vestimentis ovium. Intrinsicus autem sunt lupi rapaces. **Matth. vii. capitulo.** Quonia ut ait **Leprianus** in quadam epla. Facilio est congressus ubi manifestus est inimicus. plus timendus et cavendus est cum latenter furripit cum per pacis ymaginem fallens occultis accessibus serpit. **Dec. ille.** Dum vero in vita spirituali dyabolus est positus sicut leo in abscondito. ut dicitur **Threnoz. iij.** Qui non aperte aut manifeste contra hominem procedit. sed circuit sic leo querens quem devoret. **i. Petri ij.** Et **sm Gregorius** super **Mattheum** in **Omelia de thesauro abscondito in agro.** Nos in hac vita sumus quasi in via que ad patriam pergimus. Demones vero quasi quedam latrunculi iter nostrum obsident in occulto ut nos bonis spoliarent. Unde ipse dyabolus non habet efficacius machinamentum ad nocendum nobis quam si efficere possit ut in hac vita incante et non cum ratione ambulamus. **Inquit Bernhardus** super **Lantz. ca. sermone. xij.** Propter quod ut ibidem dicitur. In cunctis nobis semper debet esse discretio. et quasi moderando singulas discernere voluntates ne opinio verisimilis fallat. ne decipiat sermo versutus. ne quod bonum est malum. et malum bonum esse credatur. **Dec. ille.** **Saluator** igitur volens nos edocere discrete ambulare. et caute incedere in via salutis. docet nos precavere a falsis prophetis qui nos decipere conantur. sub specie amicitie et sanctitatis facientes sicut veneficia et hominum intoxicatores. qui venena melle circumlinita offerunt ne caveantur. **Sic enim dyabolus** facit qui per viam sub ymbra virtutum palliata christifideles decipit. ut dicit **Ambrosius** in libro de virginitate. Et **Chrysostomus** in opere imperfecto. **Omelia. xlij.** Attendite vobis ab hominibus quasi a quibusdam pessimis malis et super omnia mala malis. quia super omnia mala homo est pessimus malum. homo enim malus peior est dyabolo. qui non audeat accedere iustis. **Malus autem homo** non solum cum non timet. sed magis eum contemnit. **Non enim dyabolus** prestat homini virtutem. sed homo dyabolo. **Arma enim dyaboli est malus homo.** **Sicut enim homo**

sine armis non potest facere contra hostes sic dyabolus sine homine facere aliquid non potest contra sanctos. **Dec. Chrysostomus.** Et ideo nobis caute providendum est ne per eos seducamur qui veniunt ad nos in vestimentis ovium. intrinsicus autem sunt lupi rapaces. Sicut dicunt verba nostri schematis. quod sequitur.

¶ Attendite a falsis prophetis qui veniunt ad vos. etc. In quibus verbis ammonemur ad cavendum a falsis prophetis tanquam saluti nostre adversis. Sunt autem tres falsi prophete a quibus nobis est cavendum. **Primi** sunt heretici veritatis subversores. **Secundi** sunt hypocrite sanctitatis simulatores. **Tertii** sunt ficti christiani charitatis destructores qui omnes veniunt in vestimentis ovium. sed intrinsicus sunt lupi rapaces. **Ideo caute vitandi sunt. etc.**

¶ Dixi primo

quod ammonemur ad cavendum a falsis prophetis qui sunt heretici veritatis subversores. Circa quod sciendum quod heretici sunt falsi prophete. et eo quod pretendunt vite sanctitatem. ut possint falsam doctrinam ingerere. prout ait **Augustinus** contra **Fanstum**. Alias enim non possent simplices decipere. et sub bonitate vite lupinam doctrinam seminare. **Tria autem sunt circa hoc consideranda.** **Primo** quid sit hereticus. **Secundo** quibus signis cognoscitur. **Tertio** quomodo puniatur. **De primo sciendum** quod hereticus est qui falsam opinionem de fide invenit. vel inventam sequitur. **xxiii. q. j.** **Dec. est fides.** **Secundo** dicitur hereticus ille qui est in fide dubius. **Hoc est.** qui in dubietate fidei persistit. ut dicitur **hereticus. cap. j.** **Tertio** ille dicitur hereticus qui male sentit de sacramentis ecclesie. ut dicitur **hereticus. ad abolendum.** **Quarto** dicitur ille hereticus qui male sentit de veritate sacre scripture. **xxiii. questio. ij.** **Presis.** **Quinto** ille dicitur hereticus qui adversus Romanam ecclesiam agit et eius dignitatem a domino traditam auferre conatur. **Distincti. xxij. Omnes.** **Sexto** dicitur ille hereticus qui se scindit ab unitate ecclesie. **vij. questione prima. Denique.** **Duo autem requiruntur ad hoc quod proprie dicatur hereticus.** **Unum est heresis initium.** scilicet error in ratione. **Alterum heresis complementum.** scilicet pertinacia involuntate. **Ubi Jeronimus**

*Hereticus quid sit & quibus signis
recognoscatur & quomodo puniatur*

*Duo requiruntur ad hoc ut quis
proprie dicatur hereticus*

Heresis grae dicitur ab clerico

super epistolā ad Gal. dicit. Heresis graece dicitur ab electione. eo quod sibi eam vnusquisque eligat disciplinā quā putat esse meliorem. Quicunq; igitur aliter scripturam intelligit q̄ spiritus sanctus efflagitat a quo scriptura est. licet ab ecclesia non recessit tamen hereticus appellari potest. quia d̄ carnis operibus est eligens que peiora sunt. Hec ille. Ubi Hieronimus tagit illa duo scilicet errorē et intellectū. Cum dicit. aliter scripturā intelligit q̄ spū sanctus efflagitat. et pertinaciā in voluntate. Cum dicit. eligit sibi disciplinā quā meliorem putat. Contra istos loquitur Leo papa. xxiij. questione. iij. Quid iniquius est q̄ impia sapere et sapientioribus doctoribus nō credere. Quasi dicat. Nichil damnatur in talibus nisi pertinaciā. Unde autem hec prouenit subdit dicens. Sed in hanc insipientiam cadunt quicunq; ad cognoscendam veritatem aliquo impediuntur obscuro. non ad propheticas voces. non ad apostolicas litteras. nec ad euangelicas auctoritates. s; ad semetipos recurrūt. et ideo magistri erroris fiunt. quia discipuli veritatis non fuerunt. Hec Leo papa. Ex quibus patet quod nichil ad errorē sic hominē perducit sicut confidentia p̄ri ingenij. Unde dicit Clemens papa. xxvij. dist. Relatū. Diligenter obseruandū est vt lex dei cū legis nō sed m̄ p̄riam ingenij virtutē vel intelligentiā legatur vel doceatur. Sūt em̄ multa verba in scripturis diuinis que possunt retrahi ad eundē sensum quē sibi quisque sponte p̄sumpserit. sed nō oportet. Non em̄ fm̄ sensum extrinsecū et alienū debetis querere vt quod ipm̄ et scripturarum auctoritate confirmetis. sed ex ipis scripturis sensū capere veritatis oportet. Hec ille. Cui concordans Hieronimus super Leuiti. dicit xxvij. distinc. Si quis. Q̄ illa quisque debet docere que ipse a deo didicit non ex p̄ri corde vel etiam ex humano sensu. sed que spū sanctus docet. Hec Hieronimus.

Sed quereres quare heretici sic errant in expositione scripturarū. Respondeo fm̄ Isidorū libro p̄mo de summo bono. cap. xvj. Q̄ causa heresis ob quā fit est exercitatio fidei. His vero per quas fit est obscuritas diuinā scripturarū. in qua caligantes heretici aliud q̄ se habeat intelligūt. Et quibus verbis duplex habetur causa

heresis. scilicet exercitatio fidei. et obscuritas diuinā scripturarū. De prima dicit Augustinus. xxiij. q. iij. cap. vltio. Ideo diuina p̄sentia multos diuersi generis hereticos esse permittit. vt cū interrogant nos ea queremus sic discutiamus pigritiā nostrā et diuinas scripturas capiamus. Propterea apostolus ait. Oportet hereses esse. vt qui probati sunt manifesti fiant. Vñ autē probati sunt qui bene possunt docere. Et Hieronimus super Ps. Qui habitat. dicit. Q̄ bociosus vt tota sollicitudine meminerimus aduersus quos nobis sit collectatio. nequam ob aut ignari hostilis inuidie. aut p̄cedē diuina inueniamur ingrati. Quod etiam tractans Augustinus super Gal. lām. dicit. Ideo et heresim affecta est ecclesia. vt et his qui male sentiunt. pbati sint qui bene sentiunt. Multa em̄ in scripturis latebant et cum p̄cisi essent heretici questionibus agirabant ecclesiā dei. et sic aperta sunt que latebant. et intellecta voluntas dei. multis qui optime possunt scripturas dinoscere et pertractare latebant in populo dei. nec afferebant solutionē questionum difficilium cum calumniator nullus instaret. P̄cipuum enim perfectere tractatum est de trinitate. neque oblatrarent Ariani. Nunquid perfecte tractatū est de penitentia anteq̄ oblatrarent Nouaciani. Sic nec perfecte de baptisinate tractatū est donec contradicerent foras positi rebaptisatores. Hec ille. De secundo sc; de obscuratione diuinā scripturarū. Isidorus libro. iij. de summo bono. capitulo. xj. in hec verba. Pleriq; scientia accepta scripturarū nō ad dei gloriā s; ad suā laudem vtuntur. dum ex sua scientia erroribus debuerunt. nunq; consequuntur legendo perfectam scientiam arrogantes. P̄cipuis sapiētes in superficie videntur. nullius tamen archana veritatis non tangunt. quia superbie nube impediuntur. Semper enim superbi legum querunt et nunquā inueniunt diuine legis penetralia. humilibus et bene ad deum intrantibus patent. prauis autē atq; superbis clauduntur. Nam quāuis diuina clouita in lectione arrogantibus sint aperta. in misterio tamen clausa sunt et occulta. dum sermo dei fidelibus lux sit. reprobis autē et superbis quodammodo tenebre. sicut

quod ipm̄

¶ Unica octava post trinitatis

unde illi illuminantur. isti excecantur. **Dec**
ille. Et quibus patet quod causa erroris in he-
reticis propter quam scripturas sane non in-
telligunt est superbia. **Juxta illud Grego.**
Tumor mentis est obstaculum veritatis.
Dec autem superbia oritur in eis et pre-
sumptione et inani gloria. per quam nolunt
subicere humanum intellectum suum regu-
lis fidei et sano intellectui patrum. **Hinc**
Gregorius. xxxij. libro Moral. dicit ge-
neralem causam omnium novitatum esse in-
anem gloriam. Et **Augustinus** in libro de
utilitate credendi dicit causam esse. como-
dum temporale proveniens et huiusmo-
di gloria inani. scilicet principatum super-
alios. **Unde Bernardus super Lanti-**
ca sermone sexagesimo quinto. dicit. Omni-
bus intentio vna hereticis semper fuit ca-
ptare gloriam de singularitate scientie.
¶ De secundo scilicet quibus signis here-
tici cognoscuntur. sciendum quod cognoscuntur
doctrina et vita. **Primo doctrina.** quia scri-
pturas sacras ut communiter ad litteram iux-
ta primum sensum exponunt. **Sicut dicit**
Isidorus libro. iij. de summo bono. ca. xij
Sicut patet de Nestorianis hereticis. qui
omissa expositione spirituali beati Augu-
stini et aliorum doctorum de manducatione
spirituali corporis et sanguinis christi. sim-
pliciter dicunt illum tectum intelligendum
Jobannis. vij. Nisi manducaveritis carnem
filii hominis et biberitis eius sanguinem
non habebitis vitam in vobis. Cum tamen
salvator ibidem dicit. Verba que locutus
sunt vobis spiritus et vita sunt. id est spiri-
tualiter intelligenda sunt. Secundo cogno-
scuntur per hoc. quia suis superioribus ut
communiter sunt rebelles. et eos confundunt
vbi possunt. ut dicit Augustinus in libro de
utilitate credendi. cum tamen dominus ho-
noravit parentes tam corporales eis obe-
diendo. Luce. ij. Erat subditus illis. quod eti-
am spirituales. scilicet sacerdotibus. eos hono-
rando. in hoc quod ad eos leprosos per se cu-
ratos mittebat. et eis offerri precipiebat.
ut haberetur Luce. xvj. Tertio cognoscun-
tur in hoc. quia non simpliciter iurare do-
cent. cum tamen soli contra veritatem con-
jurantes et conspirantes. etiam sepius et
sepius in erroribus reprehensi iurant et p-
urant. nec tamen verum fatentur. Juxta
illud quod de eis allegat Bernardus su-

per Lantica sermone lxx. **Jura periura se-**
cretum proderere noli. Alios etiam nullatenus
iurare acquiescunt. Juxta illud Matthei
quinto. Non iurare omnino. neque per celum ne-
que per terram. Cum tamen illud intelligendum
est secundum Horam. ut homo non iuret in omni
causa indifferenter. sed ex causa necessaria
bene. Nam et christus iuravit dicens. Amen
amen dico vobis. Non ergo prohibetur iu-
ramentum in causa licita. sed prohibetur per-
iurium et iurandi facilitas. et consuetudo
per quam et ad periurium devenit. ut dicit Au-
gustinus in libro contra mendacium. Per-
mittitur ergo iuramentum licitum Deutero. vj.
Per nomen domini iurabis. Et Hieremie
quarto. Jurabunt vivit dominus in veritate et
in iudicio. et in iusticia. xxij. questione. j. Et
iurabunt. Sic iuravit Paulus. ij. Cor. j.
Testem inuoco dei in animam meam. Sic
David iuravit domino. votum vouit deo
Jacob. Sic et dominus iuravit et non peni-
tebit eum Psal. cix. Quarto cognoscunt in
hoc. quod tamen seipsum dicunt ecclesiam dei. om-
nes vero alios dicunt esse canes et porcos
accetiam extra ecclesiam et veniam. ut dicit
Bernardus super Lantica sermone. lxxj.
Tales ut dicit idem ibidem sermone. lxxj.
Tanquam detractores irrident nos. tanquam
canes quod baptisamus. scilicet cum solenni-
rate infantes. quod oramus pro mortuis. quod san-
ctorum suffragia postulamus. in omni gene-
re hominum. atque in utroque sexu festinant p-
scribere christum in adultis. in paruulis. in
vivis et mortuis. Sed contra eos est secundum
ipsum aperta scriptura. quia licet infans non
respondeat pro se. tamen pro eo respondet
ecclesia. et ipse infans videtur clamare suis
vagantibus dicens. vim patior scilicet a natura
Similiter quod oramus pro mortuis exem-
plum habemus in Chananea. ad cuius fi-
dem et preces liberata est filia a demonio
Similiter de paralitico. quem amici mi-
serunt per regulas de domo. Quinto cog-
noscuntur in hoc. quia ordinibus ecclesie
detrabunt in suis sermonibus. Nam ideo
sacramenta contemnunt. prelatum non obedi-
unt. instituta non capiunt. quia papam epos
peccatores dicunt. quod nec dadas nec
percipiendis idonei sunt sacramenta. dicen-
tes. Nunquid ista duo veniunt epus et pecca-
tor. Contra quos dicit Bernardus super can-
tica sermo. lxxj. Falsum est inquit. Epus erat

Layphas. et tamen quāuis peccator in do-
 minū sententiā mortis dictabat. Aposto-
 lus erat Judas. et licet auarissimus et sce-
 leratissimus. electus tamen a domio. Au-
 dis eū apostolū fuisse et dyabolū. Super
 cathedrā Moysi sederunt scribe et phari-
 sei. et qui nō obediēti eis tanq̄ episcopis
 inobediēti rei fuerūt. Pulsa et alia huic
 populo stulto et insipienti mala psuasa sūt
 sed non est respondere ad om̄ia. Quis em̄
 om̄ia nouit. Deinde labor infinitus esset et
 mīme necessarius. Nam quantū ad istos
 nec rationibus vincuntur. quia non intel-
 ligunt. nec autoritatibus corriguntur. q̄a
 non recipiunt. nec flectuntur suasionibus
 q̄a subuersi sunt. **Hec** Bernardus. Ser-
 to cognoscuntur ex vita. quia vitā habent
 ypocriticam. Nam vt dicit Bernardus
 vbi supra. Non sufficit eis hereticos esse
 nisi et ypocrite sint. vt sint supra modum
 peccantes peccatū. Nij sunt qui veniūt in
 vestimentis ouū ad mandendas oues et
 spoliandos arctes. an non tibi videt vtra-
 q̄ res impleta. vbi et fide plebes et plebibus
 sacerdotes depredati inueniuntur. quoni-
 am isti predones. hī sunt oues habitu. ac-
 tu vulpes. et crudelitate lupi. Nij sunt qui
 boni videri non esse. mali non videri sed
 esse volunt. Mali sunt et boni videri vo-
 lunt. ne soli sint mali. Mali videri timent.
 ne parum sint mali. **Decille.** **C D E**
De tertio sciendum est. scilicet quomo-
 do punitur hereticus. Punitur autē qua-
 drupliciter. Primo excommunicatiōe. quia
 siue occultus siue manifestus. est ipso iure
 excommunicatus. xxiij. questione. i. cap. j. et
 ij. de hereticis. Ad abolendq̄. Secundo
 punitur depositione ab om̄i dignitate. si-
 ue papa siue imperator. et. distinc. Si pa-
 pa. et ab omni beneficio priuatur. Tertio
 punitur rerū ablatione. quia bona eorum
 ipso iure confiscata sunt. De hereticis. Cū
 scdm̄ leges. libro sexto. Quarto punitur
 militari persecutione. quia si aliter fieri nō
 potest. manu armata sunt ab eis bona auf-
 ferenda. Non solum autē ipsi heretici. sed
 etiā credentes eis. receptatores eorū. defen-
 sores et fautores sunt excommunicati. Et si
 non satisfecerint infra annū extrunc ipso iu-
 re sunt infames. nec ad testimonia admit-
 tuntur. **Et** de hereticis. excommunicamus
 Primo quia credentes propter bec peri-

cula et dāna tam spūalia q̄ corporalia p̄-
 hibet apostolus cū eis cōuersari ad Thiz-
 tum. iij. dicens. Hereticū hominē postvna
 scilicet secretā. et secundā scilicet publicā
 correctionē. id est. postquā bis corre-
 rit fm̄ Horram ibidem. tunc si se noluerit
 corrigere vitandus est. Cuius ratio ē fm̄
 ipsum. quia non est illi cōmunicandū qui
 se cōmunionē fidei catholice. id est. cōmu-
 nicationē separat. **Sunt** autē vitandi
 fm̄ Horā vbi supra. p̄pter septem ratiōes
 Primo quia habent credulitatē erroneā
 ij. Thimothei. iij. Homines corrupti men-
 te. reptobi circa fidem. Sic solet vitari ca-
 nis rabidus. Secundo quia habent con-
 scientiā cauteriatā. fm̄ Horram. id est. cor-
 ruptā. tam errore doctrine q̄ culpe. q̄ enā
 igne concupiscentie. Unde isti sunt signa-
 ti cauterio dyaboli. Apocalip. xij. licet ter-
 terius sic in corpore videtur insignata por-
 tare domini nostri ihu christi. ad Gal. vii.
 mo. Tertio quia habent familiaritates de-
 ceptorū. Romanorū. xvi. Per dulces ser-
 mones seducunt corda innocentū. Sic so-
 lent vitari Syrene. Quarto quia habent
 vitā simulatā. ij. Thimothei. iij. Habēt
 speciē pietatis. Horra. id est. christiane re-
 ligionis exteriori simulacione. quia sacra-
 menta christi que sunt religionis christi-
 ane participant cū bonis. virtutē autē eius
 abnegantes. id est. rem ipsius pietatis sc̄s
 dilectionē dei et proximi abnegantes. sc̄s
 corde et opere. ad Thyrū secundo. Confi-
 tentur se nosse deum. factis autē negant.
 Quinto habent doctrinā pestiferā. i. Co-
 rinthiorū. xv. Corruptunt mores bonos
 colloquia praua. Petro quia habent intē-
 tionē peruersam. Unde hic dicit. Veniūt
 in vestimentis ouū. intrinsecus autē sunt
 lupi rapaces. Septimo habent mentē ob-
 stinatā. ij. Thimo. iij. Quemadmodū iam-
 nes et mābres resistēt Moysi. sic isti re-
 sistunt veritati. Isti fm̄ Horram fuerunt
 duo magi pharaonis. Eo. xij. Quorū
 ap̄lus noia non inuenit in diuinis libris.
 sed in apocrisis. Et sic isti resistēt Moysi
 si donec victi fuerūt. ita heretici resistūt p̄-
 tinaciter veritati. etiā vsq̄ ad sanguinem
 ignē. Job. xxiij. Ipsi rebelles fuerunt lu-
 mini. Et in hoc similes sunt caro qui lu-
 men diei abhorret. eo q̄ in lumine modicū
 vel nichil venatur. sed potius in nocte.

Dominica octava post trinitatis

Sic heretici in occulto docent non in aperto. Et sicut canes bufones et ranas lambunt quicquid visus ad sanguinem et venenum in quo est quidam dulcedo. quod sit nimis sitibundus. et si potum non inuenit. aret. sed si inuenit extruunt in vas sternunt. et venenum immitunt. et heretici hoc biberit mortis vel grauiter infirmatur. Sic hereticus venenum quod errore scripturarum hausit in vasa seu in corda humana infundit ut homines intoxicet. Lattus etiam libenter conuersat homini. et quicquid insidet ori hominis in somno et suffocat puerum obstruendo respirationem et anhelum. Sic heretici insident hominibus et opprimunt eos falsitate. per quam homines suffocant in se spiritali salutem et spiritualiter moriuntur.

Dixi secundo quod secundi falsi prophete sunt hypocrite sanctitatis simulators. eo quod preterdunt foris sanctitatem. sed occultant in cordibus iniquitatem. et per hoc decipiunt homines. sicut serpens vel scorpio qui lingit ore blandiendo. sed cauda pungit occidendo. Unde Augustinus super psalmum cxxix. Ille difficile vitam qui in labijs bona portat. et in corde occultat mala. Auertit inquit linguas suas sicut serpentes. quia nec pedes habent ut eorum vestigia cum venerint audiant. leniter serpit sed non recte. habens occultum venenum sub leni tractu. Nec ille. Sic faciunt heretici et hypocrite qui abscondunt et conregunt vestigia suarum operationum ne cognoscantur. Nam sepius orant ut videantur deuoti erga deum. sed cor eorum longe est ab eo. Ostendit se facere opera misericordie ut deos inam daret ut videantur pie erga proximos. sed in corde appetunt vanam gloriam. ut videantur ab hominibus. fingunt se macerare carnem suam per ieiunia. unde exterminant faciem suam ut alluciant matronas et feminas ad dandum eis tanquam bonis ultra ceteros. Sicur dicit apostolus. Captiuas circūducunt mulierculas oneratas peccatis. Et saluator: Bath. Erbaurentes inquit butiras matronarum sub preterito longe orationis. unde Job comparat eos scirpo seu carecto et terius florido et viridi. intus autem arido et sine fructu Job viii. Nunquid potest visere scirpus absque humore. Super quod dicit Gregorius in glosa ordinaria. Hypocrita non est sine aqua. quia gratia accipit ut phetec. demones exciatur. languores sanat. et colore viridis.

dum laudes extra querit superbus in altis crescit. sed a fructu marcescit. Et Hieronymus ibidem dicit. Scripti vel carecti nomine hypocrite designant. qui specie veritatis pretendentes fructum utilitatis non habent. sed aridi sterilitate operis. solo sanctitatis colore viridescunt. Quia hypocrita ad bona opera infusionem superni muneris percipit. sed in cunctis quae agit exterioriorem laudem appetens a fructu percipit infusionis marcescit. et cum adhuc sit in flore ne capiat manu ante dominus herbas marcescit. per quod significatur quod hypocrita corripitur non patitur ab aliquo. imo asperitate sua vitam corripientis secatur. deprehensum se in prauitate irascitur. loqui sibi redarguentem prohibet. et quod deterius est etiam ut dicit Gregorius. se innocentem non suis acerbis sed alienis criminibus ostendere nititur. Et quibus patet eorum stulticia. quia gratias a deo receperas. quae ad salutis fructum conuertere debuerunt ad inanem gloriam conuertunt. Unde Hieronymus super illud Job. Non ei placebit vecordia sua. dicit. Magna vecordia est laboriosa agere et vane laudi inibiare. preceptis celestibus inuere et terrenam retributionem querere. Quia quod hic per veritatem quam agit humanum fauorem desiderat. rem magni meriti vili precio venalem portat. Unde bene opera eorum tele arance comparant. Cui subdit. Et sicut tele arancarum fiducia eius. Interlinearis dicit. Bene hypocritarum fiducia tele arancarum similibus dicit. quia tela illa per ordinem et studiose teritur. sed statim dissipatur. quia quicquid hypocrita cum labore peragat. aura humani fauoris tollit. Nec glosa. Propter huiusmodi dupliciter et infructuositatem ac inutilem eorum operationem deus spernit hypocritas et odit eos. Iuxta illud psalmus. Nunquid manducabo carnes thaurorum. id est. nunquid delectabor in maceratione superborum. qui per thaurorum significant. aut sanguinem hircorum. id est hypocritarum portabo. secundum Innocentium quartum. Et in eo permittitur. Non accipias de gregibus tuis hircos. Per hircum secundum Innocentium. qui habet exteriori asperitatem in pelle significatur hypocritas. de quibus dicit. Non accipias de gregibus tuis. id est de congregationibus tuis hircos. id est hypocritas. Comparat autem hypocritas tribus pessimis animalibus. scilicet hircos. vulpi et lupo. Primo comparat hircos propter eius

Nota pulcherrima dicitur

pprietates q̄ ponunt in s̄ metro. Lana cibo
visus sanguis caro cornua fetus. Hostia
mons vitis dentes vox pes barba libido.
Lauda breuis corrigiū forularib⁹ vtrib⁹ us
ap̄tū. Lacte caret feret emissus rumiā bir
cus. Decoia p̄ueniunt hypocrite. Ipe enī
extra portat lanā caprina. i. signū p̄nic **Le**
uit. xxvj d̄. q̄ tabernaculū tegebāt sagi ex
tra. sed intra erāt res p̄ciose. s. auz. māna.
vna. yga th⁹ aromata redolētia. **S** sub
sagis hypocritaz nō sūt nisi stercoza. **Se**
cundo cibo bircoz ē amare frondes. et by
pocritaz detractiones **Job.** xxx. Qui rode
bāt in solitudine. z mādebant herbas et ar
boz cortices. z radicū iuniperoz erat abuf
eoz. Tertio acute vidēt. Sic hypocrite
mala alioz p̄siderāt **Ecc.** xiiij. Ocul⁹ ma
lus ad mala. Quarto sanguis birci frāgit
adamantē. z lingua hypocrite virū cōstan
tem **Pro.** xv. Lingua placabil lignū vite
q̄ autē imoderata est p̄teret sp̄m. Quinto
caro ei⁹ dura. i. carnalitas obfata **Hier**
xxx. Dura facta sunt p̄cā tua. Sexto ha
bet cornua excelsa. i. sup̄biam elataz. **Dan.**
vii. Hircus hēbat cornu in signe. **Se**
ptimo fetus ei⁹ est bonus. Et hypocrite quīs
bona docēt. q̄ licet ipi vadāt in infernum.
alios tū docēt ire in celum. Et ē miraculū
scōm qd̄ d̄. **Rum.** xxvj. Spectaculum est
grāde z miraculū vt ch̄ ore peunte fili⁹ eius
nō perirēt. Octavo q̄ ex birco fit hostia.
Sic de hypocrita **Leu.** x. Hircū q̄ obla
tus fuerat p̄ p̄cō cuz q̄reret moyses repe
rit exustum. Nono q̄ libēter ascēdit mon
tes. sic hypocrita ad dignitates **Hier.** xliij.
Habitat in cavernis petre z app̄bendere
niteris altitudinē collis. Decimo vites le
dit. sic hypocrita famam iustoz **Job.** xv.
Ego sum vitis. vos palmites. Undecimo
dentes nō hz birco in sup̄iori mandibula.
Sic hypocrita nō hz caritatē p̄ba ad rep̄
hēdendū. s̄ p̄ba timoris **Tren.** ii. Con
fregit ad numez dētes meos. Duodecimo
pes ei⁹ nō est integer. sic affect⁹ hypocrite i
plura diuisus ē **Ecc.** xvj. Cor fatui q̄ivas
p̄fractum **Qze.** x. Diuisum ē cor eoz nūc
interibūt. Tredecimo vocē balantē hz sic
onis. sic hypocrita p̄ba simplicia **Gen.** xx
vij. Vox quidē vox iacob. man⁹ autē esau.
Quartodecimo barbā hz prolixam. sic by
pocrita ad l̄faz in signū sanctitatē. ij. **Reg.**
ij. Diphiboserb venit illotis pedibus z

intonſa barba. Et interpretas os p̄fusionis.
vel os ignominie vl̄ verecundū. Quintode
cimo libidinosus ē birco. sic hypocrita **Za**
charie. x. Sup̄ bircos visitabo. Sedecio
cauda eius ē breuis. sic finis hypocrite ve
lor **Job.** xx. Haudiuiz hypocrite ad instar
puncti. Decimosextimo corrigiū est ap̄tus
forularib⁹ z vtrib⁹. Corrigiū hypocrite est
exterior ouersatio q̄ vtilis ē alius. et munit
pedes. i. affectus eoz. Et si esset mūdicia i
terius cordis possent recipere vinum nouuz
in vtres veteres **Mat.** ix. Nō mittunt vi
num nouū in vtres veteres. Decimoocta
uo lacte caret. sic hypocrita dulcedie p̄sola
tionis. z si increpationes habeat qd̄ p̄bera
rentia. i. sine lacte p̄solatiois. Decimono
no feret. sic hypocrita **Mat.** xxij. Ve vo
bis hypocrite qui estis sicut sepulchra ple
na ossib⁹. Vicesimo birco emitebat in de
sertum deferens scripta p̄pli p̄cā **Leuit.**
xvj. Sic hypocrita q̄ attenuat p̄cā popu
li assumit sup̄ se z mittit in desertū infer
ni. Vicesimoprimo ruminat. sic hypocrita
multos p̄s. ruminat in ore **Mat.** vi. Pu
tant in multiloq̄o et audiri. s̄ i multiloq̄o
nō deest p̄cā vt d̄. **Pro.** x. **S**ecundo
hypocrita cōparatur vulpi. de q̄ in
Ps. lxxij. partes vulpiū erūt. per vulpes
intelligunt hypocrite. p̄pter plures p̄cā
tes q̄ h̄ntur in his metris. Feroz aus iur
voz via cauda color. Caro pes fraus rāo
puler pellis proles pilus vnda canis iur.
Primo q̄ hypocrita cōparat vulpi p̄pter se
tozē. q̄ feret corā deo q̄si mortu⁹. **Is.** xxx
iij. De cadauerib⁹ eoz ascēdet feroz. **Se**
cundo q̄ insidiat amib⁹ q̄s significant vi
ri sp̄uales. Cū herodes insidiabat x̄po. p̄
pter qd̄ appellat a x̄po vulpis **Lu.** xiiij. **D**
cite vulpi illi. Tertio hz foveaz **Mat.** xiiij.
Vulpes foueas h̄nt. sic hypocrite merenti
ces **Pro.** xxij. Fovea p̄funda ē merenti
ces. Quarto voce gānt z fugit se latrare **Isa.**
x. Nō fuit q̄ moueret pennaz z ap̄iret os et
ganniret. Quiro q̄ via nō vadit recra s̄ p̄
amfract⁹. **Pro.** ij. Quoz vic p̄uerse sūt.
z infames gressus eoz. Sexto cauda ma
gna z pilosa. Sic diaboli p̄m hypocri
tarū sequunt magni z diuites mūdici **Isa.**
ix. Prop̄heta docēs mendaciū ip̄e est cau
da. Septimo colorē ruffum habet. q̄a an
gelus sathane trāfiguratus hypocritas

Dominica octaua post trinitatis

angelū lucis. ij. **Cor. xij.** Octauo carnes hz mali saporis. z comedit p podogra z arretica. **Infirmas iūcturas hnt qui caritate carent. que ē vinculū.** Et hi cū masticāt z sentit amaritudinē diaboli curant. **Ps. De disti eum efcā ppls ethiopiū.** Nonō habet pedē tortuosum z tibīā curtam. **Ecōtra iū sti hnt rectos Ezech. i.** Pedes eorū pedes recti **Leuit. xij.** Fractio pede non offerat. **Decimo est fraudulēra Isa. xxxij.** Fraudulenti vasa pessima sunt. **Undecimo qā cūz rarus illud anial facit sibi foueam. vulpes eo absente stercozifāz ibi. z rarus ppter im/mundiciā recedit.** Sic hypocrita expellit p immundiciā detractionis virū iustū infa/mando eū inter dū de ciuitate vt solus ho nozetur. **Duodecimo dō qz vulpes tenet lanā in ore. z paulatim se mergit in aquā ap/ta cauda donec pulices fugiant ad lanā. et tunc deferit eam in aqua.** **Puler** significat mordacitates rephensionis. **Sicut qz vulpes pulices mergit. sic hypocrita rephensiozē suā ne eum corrigat psequit. j. Reguz xxiij.** Lanē mortuū psequis z pulices vni id est rephensiozē mordacem. **Tredécimo pellic sola ē cara venatoribz.** Sic exterior puerlatio hypocritaz q est in mortificatione quā debent sibi boni assumere et cada/ner proiecre qd sub pelle abscondit. **Dat ibi. ij.** Zona pellicea ad lūbos e. **Quar todecimo habet prole multā z paritantes Job. xij.** Egrediuntur qz greges paruuli eoz. **Quintodecimo habet pilū longum z densum. i. rgalia multa Isa. iij.** Erīt p crispanti crine caluiciū. **Sedecimo qz qn eaz insequunt canes tunc totuz pter nasum se suspendit in flumie p ramū z sic latet.** Sic hereticū z hypocrite abscondit se a canibz id est a pdicatozibz. s3 tū nasus emittit spiriū male suggestionis. **Sed eis dicit A/mos. ij.** Et si celauerint se ab oculis meis in pfundo mar. ibi mandabo serpenti et mordebit eos. **Decimo septio qz videt esse qsi canis in anteriori parte. sed nō in posteriore. vbi cauda maior.** Sic illi vident si miles pdicatozibz in pmissibz. sed in fine mordent vt coluber. z qsi regulus venena diffundunt. **Prover. xxij.** Decimo octauo luce oculoz micat de nocte. **Piere. iij.** Sapientes sunt vt faciāt mala. bene aut face/re nesciunt. z ita in nocte vident. sed in die nō vident. **¶ Tertio hypocrita cōpa**

ratur lupo. **Lupus fm Isido. xij.** ethimōlogiaz est marie rapacitatis. **Et dicit lup⁹ qsi leoni pos. i. silis. qz silis est ei in rapacitate.** Rapit eni nō in apto sed furtim et in abscondito. **Sicut hypocrite in apto nolunt cape vt videant sancti. sed occulte ex hauriūt bursas matronarū.** **Secōdo ratioe fortitudinis pedū. eo qz sicut lup⁹ magnā virtutē habet in pedibz. vnde quicqd psserit pede nō viuūt.** Sic hypocrite magnaz virtutē habent simulationis in affectibus. z quēcūqz sua simulatione decipiūt. mortificānt in vita grē. **Tertio qz sicut lupus quē pus viderit raucescere facit.** Sic hypocrita oēs species sanctitatis sue qsi in raucitate cōuertit. qz nullus aude de eo verbū dicere malū. s3 semp opinari bonū. **Quar to nō plures qz. xij. diebz i anno coit. sic hypocrita ne dephēdat raro fornicat.** **Quinto qz lupus famē diu tolerat. z post multa ieiunia multa deuorat. sic hypocrita interdū ieiunat tota die sed grauiē vorat i sero.** **Sexto qz lupus pūsus deponit audaciā.** Sic hypocrita cognit⁹ talis ab alijs non aude se simulare sanctū ne derideatur. **Et tantū de secundo.**

Dixi tertio qz tertij falsi pphete sunt falsi xpiani caritatis destructores. **De qbz dō in Ps. Loquunt pacē cū primo. mala autē in cordibz eoz.** Non solū autē parit ecclia vel iustus vir ab apris inimicis. sed etiaz ab occultis falsis fratribz. q passio multo videt intolerabilior qz aperta. q est ab hereticis vel alijs inimicis. **Unde dauid qsi comparando hmoi psecutionē psecutōni manifestozū inimicozū dicit eā grauiore. Ps. lxxij.** **Si inimic⁹ meus maledixisset mibi sustinuissem vtqz. Vbi ponit plures ratios aggrauantes hanc psecutionē. Prima est. quia nō est ab inimicis. ideo dicit. Si inimicus meus maledixisset mibi sustinuissem vtqz. sed istud nō possum sustinere. qz amicus maledicat mibi. **Dichec. vij.** Inimici homis domestici eius. **Lanti. j.** Filij matris mee pugauerūt contra me. **Secunda ratio qre intolerabilia sunt ista mala est. qz sunt improuisa. Unde sequit. Et si is qui oderat me sup me magna locutus fuisset. abscondissē me forsitan ab eo. S3 ab his qui vident me amare nō possum me abscondere. **¶ Qñ dicit Bern. Nūc in ecclia******

impleta est illa prophetia. Ecce in pace amaritudo mea amarissima. Amara p[ro]p[ter] in nece martyrii. amarior post in p[ro]secu heretico[rum]. amarissima nu[n]c in morib[us] domesticoru[m]. no[n] fugare no[n] fugere eos p[ro]p[ter]. Tertia ro[ati]o est q[uod] talia sunt illata a socijs secreto[rum]. v[er]u[m] de dicit. Tu vero ho[m]o v[er]u[m] unanimit[er]. Quarta q[uod] illata sunt ab eis q[ui] deberent eu[m] docere. v[er]u[m] dicit. Dux meus. Dat. xv. Ecci sunt et duces cecoru[m]. Quinta q[uod] a familiarib[us] inferu[n]tur. V[er]u[m] addit. Et no[n] meus. Sexta q[uod] a consiliariis. v[er]u[m] subdit. Qui simul dulces mecu[m] capiebas cibos. fm q[uod] dicit Ioseph de fratrib[us] suis. Gen. xliij. Occide vitulos et instrue co[m]muniu[m]. quia mecu[m] sunt co[m]esturi. Septima quia a p[ro]tubernalib[us]. v[er]u[m] de dicit. In domo d[omi]ni ambulauim[us] cu[m] consensu sc[ilicet] tu et ego. et tu p[ro]secutus es me. Dec Innoc[entius]. V[er]u[m] aut[em] ista p[ro]ueniunt nisi ex defectu caritatis qua[m] in se tales falsi xpiani no[n] habent. et in alijs ea destruunt vbi possunt. Propter q[uod] falsi dicunt. q[uia] nome[n] habent xpianu[m]. sed re eius no[n] habent. Contra q[uod] dicit Aug[ustinus]. in lib. de vita xpiana caplo. ij. Quid tibi p[ro]dest vocari q[uod] non es. et nome[n] vsurpare alienu[m]. Si xpianum te esse delectat. que sunt xpianitatis gere. et merito no[m]en xpianu[m] tibi assume. Sed forsitan no[n] esse. sed vocari desideras. hoc satis fedu[m] et miseru[m] est. sc[ilicet] velle vocari te quod non sis. Nemo eni[m] ita transit ad christu[m] vt xpianus appelleretur et no[n] sit. Qui igit[ur] xpianus dicit christu[m] habere d[omi]n[u]m. p[ro]fitetur. et vere habet si in oib[us] obsequat[ur] et p[ro]u[er]et. Dec ille. V[er]u[m] dicit Ioh[ann]es in canonica. Videte quale[m] dilectione[m] dedit nobis p[ater] vt filij dei no[m]inemur et simus. Ad tractans Aug[ustinus]. Omel. tertia sup cantica p[re]dicta dicit. Na[m] qui vocant et no[n] sunt. q[uod] illis p[ro]dest nome[n] vbi res no[n] est. q[uod] multi vocant medici q[ui] curare no[n] nouerunt. q[uod] multi vocant vigiles qui tota nocte dormiunt. Sic multi vocant xpiani. et in rebus no[n] inueniunt. quia h[ic] q[uod] vocatur no[n] sunt in vita. in morib[us]. in fide. in spe. in caritate. p[ro]p[ter] q[uod] Aug[ustinus]. ibid[em] paulo sup. tales appellat mendaces et falsos xpianos dicens. Tu nol[i] esse mendax vt aliud p[ro]fitearis et aliud agas. Sed q[ui]eres q[uod] est veru[m] xpianus. R[es]p[ond]et Aug[ustinus]. in lib. de vita xpiana dicens. Christian[us] ille est q[ui] no[n] no[m]ine tm[en] sed eti[am] ope xpianus est. Ille videlicet qui exemplo xp[isti] nec inimicos nouit odire. sed

magis aduersantib[us] sibi b[en]efacere et p[ro]p[ter] eorum s[er]uicioru[m] eorum. Na[m] qui q[ui]s est paratus alicui nocere vel ledere ille xpianus se esse mentis. Christian[us] ille est q[ui] p[ro]p[ter] iustitia voce dicere. Remini homi no[n] qui iuste cu[m] oib[us] viti. Dec ille. Nos ergo si volumus esse veri xpiani et no[n] falsi. studemus in nobis et in p[ro]p[ri]js n[ost]ris habere no[n] p[ro]sequi caritate[m] quam velut arbores bone bonoru[m] operu[m] facientes fructu[m]. fructu[m] eterne beatitudinis in celesti gloria consequimur. Ad qua[m] nos p[ro]ducatur pater et filius. et s[an]ctus. Amen.

D[omi]nica octaua post trinitatis. II. Sermo XCIX.

Quis arbor bono fructus bonos facit. Parth. vii. Sicut dicit Hugo lib. in de archa. Hoc c. iij. V[er]u[m] p[ro]p[ter] fide[m] n[on] e[st] aliud nisi vinea d[omi]ni. vinea fidelis vinea iusta qua[m] ipse bonus agricola plantauit. imo tras plantauit. quia de egypto tras tulit et eiecit gentes et plantauit ea. De q[ui] alibi p[ro]phetas loquit[ur]. plantabo eos sup humi suam et non euellat eos amplius. Dec ille. Volens igit[ur] saluator suos instruere q[ui]ter in p[re]dicta vinea viuere debemus in dicit s[er]uicioru[m] ne de arbor[um] bona q[ui] fructus bonos facit. o[mn]i dens q[uod] ex[em]plo arboris naturalis quilibet fidelis ho[m]o in vita p[ro]p[ri]a t[ame]n in estare debet fructificare p[ro] bona opera sibi mercede eterna. V[er]u[m] dicit Innoc[entius]. q[ui]rus sup p[ro]p[ter] p[ro]p[ter] est p[ro]pens vita. Ioh[ann]es. ij. De oportet operari opa eius q[ui] misit me donec d[omi]n[u]s d[omi]n[u]s est. v[er]u[m] nit[ur] no[n] in qua n[on] opari potest. Propter quod de q[ui]ber iusto dicit p[ro]p[ter] q[ui] erit tan[quam] lignu[m] quod plantatu[m] est secus decursus aquaru[m]. i. gratiaru[m]. quod fructu[m] suu[m] dabit in tempore suo. Fructu[m] scilicet boni op[er]is in t[em]p[or]e suo. sc[ilicet] vite p[re]s[en]tis. et in t[em]p[or]e eterne et finalis retributio[n]is. Iusti eni[m] in sup[er]na p[ar]t[er]ia qua[m] in hac vita p[ro] amore[m] sp[irit]u[m] requirunt dona vite postmodu[m] in retributio[n]e percipiunt. Inquit Hugo vbi supra. V[er]u[m] igit[ur] ad bene operandu[m] animemur o[mn]i datur in verbo proposito magne retributio[n]is copia in vita futura. quia fructus bonus ei p[ro]mittitur. Lu[ca] dicit. Omnis arbor bona fructus bonos facit. In quib[us] verbis co[m]m[un]iter datur vita iustis et fidelis. ex[em]plo bone